

L'Estat Català ★

PUBLICACIÓ D'ORIENTACIÓ NACIONALISTA

Direcció: FRANCESC MACIA, Diputat

L'alçament de la Pagesia

Els cellers de les nostres masies estan plens de vi. Ni a un baix preu, a un preu ruinós el vi no té sortida. Fa més d'un any que el pagès català aguanta impertèrrit aquesta pedregada. Ara les mans caigudes deixen lasses el mànec de l'eina i una maledicció fulgurant per damunt les línies dels ceps de la muntanya.

Comptat i rebut el pagès no cobrarà tant sols per les despeses de la collita. Un any d'engúnies, un any de treballs i fatigues; per res. Abans dalt la masia hi pujava de tant en tant un corredor de vi que comprava a preu baix. Ara, el corredor de vi, ja ni puja.

El pagès està desesperançat i s'abandona. La seva massa "speciment" esplèndid de la raça catalana ja no faluguejarà en mig dels papols rebentent l'ensofradora. El seu mocador blanc no serà ja una bandera de treball i d'alegria per aquells maiols interminables. I el seu cant no ressonarà per la vall isolada com una injecció de vida.

Ara el pagès, altre "pobre pagès, que tenia una filla..." l'ha enviada a servir a ciutat. Adéu-siau, masia del portal rodó! Tot ço que era la teva ànima i la teva vida ja no retornarà! La Ciutat és un ogre incommensurable que tot ho tritura i tot s'ho empassa. Ni una cançó més florirà vora la reixa i sota l'ombra de la parra! Sota la porjada no hi galantejaràn més els braus carreters que pujaven a cercar el vi amb els carros curullats de bocois. El camí que ser-

pentaja amunt, resta ara isolat. Fa dies que l'esquellinc dels carros que venien de Sant Sadurní, de Martorell, de Falset, de Vilafranca, no s'ha oït. Això del vi va en "orris", i tot el jovent deixa les velles llars pairals.

Un esforç suprem hauria de fer el Nacionalisme Català en defensa d'aquests interessos de la classe que és el nirvi de la nostra raça.

En els "mítings" de propaganda alliberadora que estem fent per les encontrades de Catalunya hi hem d'afegir un tema més. I una conclusió ben clara i explícita.

De la crisi vitícola en té la culpa Espanya. Espanya té la culpa de totes les desolacions i de tots els mals que pateix la terra catalana.

Un resum de tots aquests mals i perjudicis seria el millor llibre, la millor conferència, el millor míting de propaganda separatista.

Quan els nacionalistes anem pels pobles a sembrar la llevor redemptora; veureu sempre allunyat dels entusiastes, allí en un recó de la plaça o de sala, el pagès malfiat, esquerp que no es deixa convèncer.

Tot són tramoies de la política, es diu, i l'endemà torna a la dura i diària tasca de conreuer de la terra; sens recordar-se més de nosaltres, els sembradors d'aquella collita que mai copsarem. Ara som nosaltres que ens hem de recordar d'ell i quan el veiem amb els braços caiguts o rebatre l'eina marges enllà; ple d'ira santa contra tot ço estrany per ell i inexplicable; que el priva del dret sagrat de

viure o millor dit li *roba* misteriosament l'afany de les seves suors li hem de dir: No deixis l'aixada, no abandonis el mas, no vagis a ciutat a confondre't dins la dictadura del manobre foraster. Sigues tu, tu mateix qui alci la teva veu i fes-la arribar allí on siga, i allí on convinga. Però digues ben alt, ben fort perquè les quatre parts de Catalunya se n'enterin, que tu a Espanya no li demanaràs res; perquè Espanya no dona mai res de ço que se li demana. Que si fas un "alçament" serà de fet i que si deixes l'aixada serà per agafar el fusell que així com així també te'l fan agafar per força!

Crisi vitícola, sí; però també crisi de la Pàtria. La causa de la pagesia, és la causa de redempció catalana. Hem admirat aquests Sindicats Agrícoles del Penedès i del Camp de Tarragona. Són una bella mostra; una fruitositat esplèndida de l'esperit català. Però cada vegada que hem visitat un lloc social d'aquests l'ànima nostra n'ha sortit acongoixada. Quasi amb tots hi hem vist que es privava d'acció política. Està bé que la política que ho malmena tot no es fiqui dintre aquestes organitzacions agrícoles tan admirables; però és que darrera la privació de la política s'ha privat, s'ha tancat la porta perquè la veu de la Pàtria no alliberada, no hi arribés. Cal foragitar la política; però no els ideals nacionalistes veritables que no tenen res que veure amb la política. Un Sindicat Agrícol hauria d'ésser una altra Escola Ca-

talana: un planter de patriotes.

Per damunt les cotitzacions de la brisa i les aventatges dels cups comunals, l'estel guiador de la Pàtria irredempta. Si un interès de classe ha fet miracles; que es faria si a n'aquest interès s'hi afegís l'amor a la Catalunya encara esclava.

Cal que aquest "alçament" iniciat a l'assemblea vitícola de Falset precisi l'atac vers el flanc veritable de l'enemic.

Cal que es precisin ben bé els termes de la qüestió.

Els governs de Madrid, els governs d'un Estat que mena malament i a batzegades la dissortada terra catalana, és l'únic i principal culpable. O Espanya atèn els anhels de la classe

pagesa de Catalunya o la bandera que es té d'alçar és ben definida i concreta: Guerra a l'Estat.

Si no és així, pagesos catalans, teniu ben bé el plet perdut.

Els vostres fills es fondran dins el caos immens de l'ocupació castellana i esdevindran la darrera anella del nostre esclavatge. Les vostres filles ja no seran l'alegria de les vostres parets pairals. Això que el poeta havia dit de vosaltres quedarà com un record silent:

Sou uns esclaus., pagesos catalans; us roben els fills; ara us roben la darrera engruna d'alegria!

Oh, poble que tens la mansuetut del bou!

aquells moviments formidables d'opinió de la Solidaritat Catalana i de la Assemblea de Parlamentaris. El que ha passat, és que aquests ciutadans i patriotes, capaçs de tots els sacrificis, s'han vist sempre combatuts, traïts i escarnits pels partits que més han usat i abusat del nom sagrat de Catalunya. El que ha passat és que aquelles agrupacions polítiques que han volgut usufructuar, per mitjans no sempre morals i honrats del tot, la representació de Catalunya i l'aspiració a llur llibertat col·lectiva, han sigut només representants dels interessos d'uns quants contra la llibertat de molts.

Potser aquella recomanació final de catalanitzar als obrers, convindria als que atien i es serveixen del poder central contra dels obrers precisament.

I el deure dels demòcrates catalans, de tots els patriotes catalans, millor potser que de catalanitzar als treballadors, és el de que a les peticions justes de millorament i consideració socials, no es trobi el nostre proletariat com fins ara, amb la gelor o hostilitat dels ridículs patriotes.

Obrerisme i Nacionalisme

Fa alguns dies, en un dels ben tallats editorials de *La Publicitat* es desgranaven a propòsit de la recent constitució de la Unió Socialista de Catalunya, unes consideracions respecte de la posició del Proletariat, davant les reivindicacions nacionals.

Deixat i amanit amb altres consideracions, surava com a fet indiscutible, la radical oposició del obrer català al sentiment de pàtria.

Deixem de banda les disquisicions teoritzants a que l'autor es llença, en les quals no està pas encertat del tot. Va quedar ja prou aclarida la situació dels teòrics del socialisme en la recent, encara, discussió a l'entorn de les afirmacions de Fabra Ribas, ara heterogèneament corroborades en part en l'esmentat editorial.

Però ens doldria deixar passar sense comentari i rectificació el reny paradoxalment subtil i acrimoniós als obrers catalans.

Hem viscut i confraternitzat llargament amb ells i sabem quan injusta és aqueixa censura, reiterada per cert, (no és nova d'ara) del catalanisme del proletariat.

L'autor al ludit no presenta cap raó que justifiqui les seves afirmacions absolutes, (ço que podria servir de base de discussió. En té prou amb considerar-les indiscutibles).

Nosaltres davant d'això, no podem fer res més que esbrinar les causes que el fan parlar d'aquesta manera. I ens sembla molt, que poden ésser ben bé degudes a les confusions de Catalunya amb Barcelona, dels obrers catalans per naixement o adaptació amb els obrers immigrants que treballen a Catalunya i de la Pàtria i del patriotisme veritables, amb la concepció restrictiva i interessada que d'aquestes realitats ideals tenen la burgesia i els partits burgesos, anomenats en sentit extensiu nacionalistes o regionalistes.

Descomptant als obrers del camp, a tot arreu els més fervents aimants de la terra,

però en general poc conscients com a classe, descobriu la catalanitat més o menys intensa dels obrers ciutadans de les urbs de tot Catalunya. Els obrers de Reus, Sabadell, Manresa, Terrassa, Valls, Igualada, Figueres, Lleida, etc., pertanyen a entitats polítiques, sportives i de cultura nacionals. Els representants o candidats llurs a les Corts d'Espanya, al Govern de Catalunya o al Municipi, han defensat sempre les reivindicacions de Catalunya, han format part d'aquella gloriosa, malgrat tot, Esquerra Catalana, i fins ara i tot cerquen i esperen la concreció d'una nova Esquerra Catalana que defugint vells equívocs i errors, incorpori Catalunya a les corrents demòcrates i progressistes mundials.

Tots recordem que un cooperativista de molt prestigi entre els obrers representant d'una importantíssima ciutat fabril, on aquelles han obtingut sempre el triomf, no ha pogut ostentar més la representació de l'esmentada ciutat, precisament a conseqüència d'unes declaracions anticatalanes al Congrés d'Espanya.

En quant a Barcelona evidentment els obrers purament manuals, com peons, manobres, mossos, etc., semblen en sa majoria poc adictes a Catalunya. Però és evident que a mida que els obrers ocupen llocs de més responsabilitat, és a dir entre aquells que per son ofici, precisen de més intel·ligència i habilitat, augmenta la proporció i l'intensitat patriòtica. I això és perquè els llocs inferiors en el treball, estan ocupats per obrers no catalans, i ho són en canvi aquells altres, els quals per llur classe de treball, tot i essent classe productora, obrers també, no se'ls compta entre aquesta qualitat i classe. Però, ni aquests obrers barcelonins ni els comarcals, no han regatejat mai llur entusiasme i apoi a les reivindicacions col·lectives de Catalunya, aquests obrers catalans s'han comportat sempre perfectament com a tals, quan una vibració patriòtica ha commogut Catalunya. Sense ells no haurien sigut pas possibles

Amb les meves dèbils forces, sobrepassant tots els obstacles que'm sortissin el pas i sacrificant tots els meus pregons efectes, des la família i l'amistat i les conveniències socials, fins l'hisenda i la mateixa vida.

I això ara mateix, i no una sinó cent vegades; posaria el meu coll sota la ganiveta del butxí, sens pretendre la memòria del meu nom, si sapigués que amb això la meua Pàtria havia de revivre.

Sabi de Arana—Goiri

Juro pel Déu dels meus avant passats, juro pel meu honor, juro per la meua Pàtria; que'l meu braç no devindrà las, ni la meua ànima reposarà, fins que hagi trencat les cadenes que'ns oprimeixen per voluntat del poder espanyol.

Simó de Bolívar

L'Estat Català

Publicació quinzenal

Subscripció a Catalunya

3 pessetes semestre

S'admeten donatius per a estendre nombres francs

Propaguen-lo!

La Catalunya Gran i un fals Internacionalisme

Per aquesta Catalunya gran de demà, havem de posseir tots els catalans una ació i un fet. Serà factible per un altíssim sentiment de dignitat de patriotisme i de fe, i hem de prescindir de porugues determinacions i de minces fretures, esguardades per la rutina d'una condició mansoia; aquella situació de grandesa, depèn exclusivament de la nostra voluntat; si aquesta es manté ferma i dreturera sempre, el miracle s'haurà complert, amb la salvetat d'una raó justiciera, que ens sosté i sostindrà, la fita és nostra, els obstacles de tota mena que s'hi oposin, seran pulveritzats; la veritat pot tindre fins diversos camins, però el cim august del seu regne és tan sols un. La Catalunya gran que rau en la pensa i en el cor del català de soca i arrel, idealista i conseqüent, no la poden pas imaginar-se-la els esperits febles i apocats, esclaus d'un ambient miserable, que si l'heredaren del seus malaurats pares, a ells els hi toca foragitar-lo vers al poble estrany que els embafà; tot poble estrany, sigui quin sigui, que no té més dret que de cuidar-se del perfeccionament de la seva vida i civilització, sense tenir cap obligament respecte la vida i civilització de qual-sevol altre, diferent d'ell, perquè així el feu la seva mare i més ben dotat o més mal dotat, però que és la seva perquè si...

La Catalunya futura no poden tampoc imaginar-se-la els internacionalistes de cartró, car ni saben destriar les nacions que han de formar dit internacionalisme...

No té cap valor ací el judici d'aquests obsessiats, sense més ni més, d'un pur universalisme germanívol que no fa cas de la moralitat dels pobles que han de realitzar lo, preferint així l'ordre a la justícia que és una aberració; l'ordre i la justícia són una mateixa cosa, i llavors només hi ha que la justícia de la justícia, i l'ordre de l'ordre mitjançant una perfecció ascensional. En quin cap pot cabre, doncs, l'internacionalisme que parteix de la base d'unes nacions il·lícites perquè les integren altres nacionalitats latents, vives, i si més no estan esclavitzades?... Els internacionalistes catalans que modela i puleix *Solidaridad Obrera* si representen el verdader sentit d'aquesta doctrina demostrin ésser uns il·lusos; no es concebeix la Federació Universal sense l'accentuació fecundant i harmoniosa dels pobles sense l'expansionament fructífer dels seus temperaments i llengües, que és la distinció del seu treball i de la seva cultura. I doncs, què es pensen els nostres «ultra moderns»? Quina altra forma d'arranjament—prescindint de lleis—volen per al món?... És que s'hauran de fusionar en una totes les races...? La massa obrera sense cervell que no veu res més que l'igualtat material és tan inútil al món com la burgesia sense cor, que no veu res més que el seu egoisme; què saben els nostres volguts germans obrers de la Catalunya petita, i de la Catalunya gran!... —El món es de tothom:—diuen ells i és cert, però ho pronuncien, talment l'infant, que des del cim d'una muntanya, a l'ovirar extensa explanada, entusiasmat exclama

que tot allò és seu... I bé, quina serà aquesta Catalunya gran? No havem pas de senyalar-la; en la consciència de tot bon català hi té bastit un altar. Arreu on s'és parlada la llengua catalana hi ha un bocí de la nostra nació. Si l'interés maligne d'uns pobles feu que es desmembrés el nostre, la raó i la justícia el tornaran a ajuntar; els espanyols ens surten per rebatre el nostre dret amb els límits geogràfics. Imbecils! com si això fos més viu que la realitat d'uns lligams espirituals!... També ens retreuen cinc segles d'existència amb ell! Miserables! que ens remembreu cinc segles d'esclavitud i de immundícia!... La Catalunya gran que propugnem, tenen una obligació estricta els catalans de volguer-la, per tal com és un retorn a la veritat i un pas de civilització i basta només un altíssim sentit de dignitat, de patriotisme i de fe. Com a nota curiosa vull citar aquí les frases d'un capità alemany, que vaig conèixer a la meua ciutat natal. Em va relatar que si Alemanya hagués guanyat «la guerra i la pau» entre certs polítics del seu poble havia nascut l'idea d'una Catalunya gran per a nivellar el pes de França, d'Itàlia i d'Espanya—(?).—I és que els dies que vindran seran un retrocés per a la justícia dels temps i dels homes?...

Sen d'Urgell

Ben aviat sortirà el llibre

La Batalla

Articles de Vibrant - Pròleg del poeta Joan Salvat Papasseit - Dibuix - portada de Llamp.

Carnet quinzenal

El Nacionalisme a València

Pas a pas, adés un, adés l'altre, el petit cenacle de nacionalistes valencians, va desvetllant la consciència somorta dels pobles valencians de la xacra d'espanyolització. Reduït el nucli nacionalista, amb tot té un caire de modernitat en la modèstia de les planes de les dues publicacions que més responen a un alt sentit de llibertat.

Ara que hom parla d'una aliança amb les nacionalitats junyides a Espanya, seria hora ensems d'estrènyer els lligams amb els pobles que per consubstancialitat amb el nostre, deuen integrar la Catalunya de demà, com una

de llurs varietats més característiques.

Prou es parla d'una tasca mal dita d'expansió, per a apropar-nos aquests nuclis, extenent l'influència renacionalitzadora de Catalunya per les terres que deuen ésser-ne les variants necessàries de nostra nació lliure, mes en veritat res es fa per a treure'n el profit en les hores de lluita propera.

Suara mateix en les planes d'El Crit de la Muntanya, periòdic que pot formar ideològicament en nostres rengles, trobem l'inici d'una conversa al vol del manifest publicat per la «Joventut Valencianista». Ans de pendre part en una polèmica que creiem nostra pel que es mentàvem, volem dir als germans de València que no ens creiem pas en una tan intensa fervor nacionalista a Catalunya, per a alligaron-los. Defugim tot seguit la lliçó i el repte, sols quatre mots per l'activació d'actituds que en definitiva no responen a un sentit nacional.

Aquesta polèmica l'hem viscuda i es viu a Catalunya, entre dues idees que responen una a un sentit nacional, català, de la vida del nostre poble, altra a una diversitat, però en substància a una diversitat de regió que no nega l'unitat. L'una, camí de la llibertat nacional, farà que nostre poble plenament lliure sia senyor dels seus destins, l'altra revifant els segares d'aquesta unitat per mitjà d'un govern més humà camina vers una més intensa espanyolització. Ara cal la tria. Del fet de la nació o del fet d'una simple voluntat col·lectiva es pot despendre que la llibertat que obtingui per un altre mitjà no deu ésser limitada per cap atribució, com del fet regional o de qualsevol afer territorial freturós d'una vida més ampla, la federació o el simple reconeixement d'un marge més extens per a aixemplar llurs activitats.

València, part del nostre cos social, deu anhelar, com totes les terres que formen aquesta nacionalitat, la màxima llibertat; per afinitat amb nosaltres, mes amb diversitat pròpia l'ample i amorós lligam que ens retorni a la posició nacional a que tenim dret.

Tot això ho diem, amb tot, de cara a la realitat actual; tenint en compte la situació en que ambdós ens trobem. Catalunya en plena renaixença, però sens haver arribat ni al migdia d'aquesta. València en un inici de desvetllament que pren forma corpòria, però amb les tebiors naturals del que, ferm en llur ideal, viu la realitat que li fa el buit per oblidança de llur persona pròpia. La nostra fe fa que tinguem segurança de que en jorns no molt llunyans formarem tots en una germanor per a anar a la lluita, car les planes del periòdic esmentat responen a la mateixa idealitat nostra i les de Pàtria Nova, amb tot i

ésser orgue de la «Joventut Valencianista» que no s'atreveix a pendre una actitud bellament nacionalista, té el caire de la modernitat de principis que fa esperar l'apropament que desitgem.

Sindicalisme i nacionalisme

En Peyró, sindicalista, sent, si no una aversió, un pregon despreci a totes les coses nacionals de Catalunya. Suara acaba de fer unes declaracions a una revista madrilenya on es malparla del nacionalisme perquè ben segur que en l'lamentalitat pel que és ben estreta, encara no hi ha entrat una possible connexió entre el sistema governatiu preconitzat per ell i la llibertat dels pobles.

S'ha dit mil voltes, que en l'amplitud del concepte nacionalista hi podien formar tots els catalans, sia llur manera de pensar quina es vulgui, tant s'ha dit que ja fa fàstic. Mes es veu que en el magí d'En Peyró, encara no s'hi ha pogut ficar.

Nosaltres, quan més no, en tenim prou amb què els homes per naixença o per adopció catalans, tot i no volguet declarar-se nacionalistes, acceptin una realitat present i eterna, i internacionalistes, anàrquics o el que sien es sentin pregonament catalans, sense que això signifiqui per ells cap minva de la justícia social ni del règim que pretinguin.

Nosaltres no hem fet cap retret a l'«Unió Socialista de Catalunya», car amb la simple declaració de desitjar ésser la facció catalana del socialisme universal, n'hem tingut prou, car és l'acceptació d'aquesta realitat viva de què parlàvem, i el mateix fariem del sindicalisme si no fos que tan sovint veiem als seus homes actuar de purs espanyols, immiscuint-se en afers que res els pertoca.

Hi ha actituds que realment són poc airoses, voler malparlar del nacionalisme dient que sols és una qüestió de pessetes, ja riure. El nacionalisme, com totes les doctrines, hauria servit d'escambell per uns quants vividors, mes en quaranta anys de predicament i actuació encara sortim amb les mans més netes que gent que fa quatre dies que tenen personalitat social, i això, tan mateix, és una alegria i una esperança. Nosaltres, en sa majoria, els que treballe per l'Estat Català, som persones que ens guanyem un sou més o menys gran amb els nostres braços, però posem les idees per damunt de les necessitats eventuais del ventrell, i amb aquesta forma de pensar ens seria difícil la convivència amb el que ni tan sols, per la presició doctrinal que ocupa, té dret a parlar d'assumptes en què és incompetent.

Nosaltres voldríem que el sindica-

lisme fos una modalitat pregonament catalana, enguany és un xic, per no dir molt, difícil. Esperem que el temps faci la seva obra. Ens és grat que un periòdic com *Germinal*, de Sabadell, afecte a la teoria sindical, publiqui articles en català. Això ens diu més que el voler forçar a entrar als sindicats al «Centre de Dependents».

Esperem que altres sindicalistes no compartiran les idees d'En Peyró; el cas Sabadell i altres casos, ens ho assegurin, la declaració d'En Pesteña a La Tralla, ho mig deia, però si no fos així abans de transigir amb un sindicalisme espanyol, en fariem un pel nostre compte, que ja hem dit que erem obrers i en matèria de llibertat social molts de nosaltres anem tan o més lluny que el soc-dis-sant anarquista Peyró.

Divulgueu les fulles de propaganda nacionalista

CATECISME DEL JOVE PATRIOTA

“Manual del Legionari”

ES VENEN:

C. D. N.-Sant Honorat, 7, pral.

Unió Catalanista.- Canuda, 14.

ESMENTADOR

Unió Socialista de Catalunya

Ponència d'En Manel Serra i Moret
COMPANYS:

En els pobles com el nostre, sotmesos a una dominació o a un poder estrany, s'estableix gairebé sempre una solidaritat de sentiments encaminada a la consecució d'un sol fi: la llibertat col·lectiva. Homes de diferent temperament, de diversa condició social, d'idees i creences distintes, s'acoblen insensiblement, se sumen en una acció conjunta i arriben a fondre's en aquella única i exclusiva aspiració, prescindint primer i oblidant-se després de tots els problemes fonamentals que ens plantegen la vida i les relacions humanes.

Nosaltres que vivim aquest període pas-

sional de la història d'aquesta terra no ignorem l'atracció infinita que desperta poder laborar i contribuir a la renaixença, i fins hauríem de dir naixença d'un poble. És un donar a llum gloriós i exultant, en el qual s'hi aboca tot el caudal amorós de l'ànima i s'hi perceben els batecs de totes les grandeses futures. Per això fins aquells que per egoisme o per inclinació al frau volen traïr la causa comú i oposar-se al corrent general del poble no poden, moltes vegades, resistir els impulsos íntims i proven, des del lloc de vergonya, de servir la causa nacional que haurien de combatre.

Aquesta conformació a una sola ideologia i a una finalitat exclusiva fora un espectacle confortador si tots els homes poguessin donar un mateix rendiment o una idèntica aportació a l'empresa comú. Però és evident que si la idea d'alliberar la pàtria és en sí fecundant i creadora, no té en cap moment la virtut de reduir o apartar les causes que separen irreconciliablement els homes i els predisposen a lluites ferotges i constants, les quals, si donen a l'individu aptitud de combatent, li lleven, en canvi, tota facultat de pacífica convivència amb els seus germans. La pàtria és una idea santa i generosa, però els homes capços de sentir-la amb tota puresa tenen l'esperit eunegat en les humanes dolors i veuen amb senzilla claretat que la pàtria ideal, la pàtria justa no pot emergir de la societat present en la qual tot ideal col·lectiu ha de nodrir-se necessàriament de l'esforç i el sacrifici d'una classe determinada.

Per això resulta perillós veure com s'encomana la flama ideal i el poble s'abrandant en frenètica exaltació per guanyar una vegada més la cima de les seves decepcions. Nosaltres mateixos serem absorbits per aquesta obsessió si no sabem comprendre que la nostra llealtat envers la pàtria i el nostre deure de contribuir amb el capital esforç a la seva alliberació, no ha de distreure'ns ni un instant de la tasca dura, indeclinable, d'anar posant els carreus de la nova societat, el naixement de la qual és la suprema garantia de la llibertat de la nostra pàtria i de totes les altres pàtries.

Aquí hem de fer confessió de la nostra fidelitat a la doctrina que proclama que el fet econòmic és el determinant dels sentiments, costums i lleis que regeixen tot nucli social. Sense aquest principi no faríem gaire camí en la lluita per l'emancipació humana. La qüestió econòmica és, malgrat nosaltres mateixos, dominant, i ens força a avantposar-la a tota altra qüestió, a tot altre problema, ja que de les seves solucions han de derivar-se fets concrets per a la llibertat dels homes i dels pobles; en tant que separant-nos de les solucions econòmiques anem en perill de caure en abstraccions de les quals, amb molt bon sentit, la massa fuig més cada dia. Per virtut d'aquest principi, ens confessem socialistes, i aplicant aquest principi a les coses de Catalunya, ens proclamem socialistes catalans i a la vegada els primers defensors de la seva independència, la qual volem establir sobre la base segura de la socialització de tota la riquesa universal.

No pot existir entre nosaltres aquesta espècie confusionista que sustenta que el problema de Catalunya és preferent i la seva solució és prèvia a tota altra solució

de llibertat. Per a nosaltres, el problema de Catalunya és un problema resolt en quant es relaciona amb les manifestacions de la seva personalitat. Som catalans i actuarem simplement com a socialistes catalans, exactament igual que si Catalunya fos independent. La diferència per a nosaltres consistirà en què la defensa que podria fer el Govern de Catalunya del règim i de les institucions capitalistes, la farà el representant del Govern espanyol. El resultat de la nostra acció, si és profitós a la causa socialista, serà necessàriament profitós a la causa de Catalunya, car cap de nosaltres ignora que si Catalunya logra sotraure's al domini de l'Estat espanyol, no haurà pas per aquest fet resolt el problema de la seva llibertat, sinó que haurà resolt un incident insignificant en el cicle immens que ha de seguir per posseir-se a si mateixa. I en aquest cicle, governi qui governi la terra catalana, les conquestes les farà el socialisme amb l'aventatge que cada una d'aquestes conquestes serà definitiva i indestructible.

Que no quedi entre nosaltres o entre cap de nosaltres la creença o la il·lusió que la «Unió Socialista de Catalunya» és un sector, una modalitat del nacionalisme català. La «Unió Socialista de Catalunya» és, i no aspira a ésser altra cosa, que la fracció catalana del socialisme universal. La «Unió Socialista de Catalunya» és el fruit legítim d'aquesta terra i aspira a florir en el jardí multicolor de la «Internacional Socialista». I entenem nos bé: una cosa és la manifestació espontània i natural de la nostra personalitat col·lectiva i l'expressió franca i cordial de la nostra solidaritat amb la nostra família racial i ètnica, i una altra cosa el nacionalisme com a doctrina, com a programa i, més principalment, com a inspirador dels sentiments dels pobles. Fins allà on el nacionalisme es manifesta lliberal i pacífic—del que potser no hi ha cap altre exemple que el dels pobles escandinaus i Dinamarca—la seva pròpia condició de reserva, de dipòsit, de conservació, el fa refractari i resistent a la penetració de l'ànima incessant. Per això ens ofendrà aquell que ens digui nacionalistes catalans. No. Nosaltres no som nacionalistes. Som catalans, i per tant socialistes catalans; com a catalans, socialistes, i com a socialistes, catalans.

Fixada així la nostra posició ideal, convé fixar la línia de la nostra acció en forma que no doni lloc a dubtes de cap mena. El nostre credo, universalment difós i conegut, ens obre per si mateix la ruta que hem de seguir. La nostra acció pot definir-se senzillament en aquests termes: En les lluites que es plantegin entre el treball i el capital, el nostre lloc és, invariablement, al costat dels treballadors. En les lluites entre treballadors, si hem de pendre partit, el nostre deure és ajudar els que vagin un pas més enllà en l'ordre de les reivindicacions proletàries.

Però en la nostra terra—que és el lloc on necessàriament hem d'actuar—convé proclamar en aquest mateix acte de baptisme que ingresem en l'ordre civil per excel·lència i que res absolutament podrà fer-nos perdre el compàs entre els principis i l'acció amb el fi que aquesta sigui per la seva bondat i rectitud la garantia i la penyor de la bondat dels principis. Som

dels que creiem fermament que l'acció i els principis, en matèria de renovació social, es confonen i es completen. Podrà el temperament divers dels homes desvirtuar l'eficàcia dels principis salvadors, però quan aquests principis descabdellen llurs virtutis operatives, l'acció se santifica per la pregonia inspiració que la mou i la guia.

Declarar que som homes d'acció no vol dir que rendim cap culte a la violència. No volem, naturalment, infondre entre els treballadors un esperit de beatífica passivitat ni una resignada propiciació al sacrifici i al martiri; però hem d'aconseguir que tinguin sentits per a comprendre que la veritable revolució social és obra de germinació i que aquesta germinació serà sempre malaurada per tota obra de violència. És més: hem de proclamar una veritat elemental, que és la de que la primera finalitat de la revolució social, és l'extermi de la violència i l'imperi pacífic del dret i de la raó natural. La violència és incompatible amb tota sana doctrina d'amor als homes, la qual s'empara i triomfa per la força que li adjudica la cohesió de la massa que llealment ha de seguir-la.

L'elaboració de principis amb el més alt sentit de la vida humana; la recerca de totes les llums de la intel·ligència per fer-les col·laboradores de la nostra magna empresa; la intervenció decidida i generosa en aquelles accions que puguin tenir transcendència social, i la iniciació o participació en tota obra de cultura i d'edificació socials, preparant o precipitant l'adveniment d'una humanitat més justa i més perfecta. Veu's aquí un programa d'acció immediata per a la «Unió Socialista de Catalunya». Veu's aquí una orientació. Veu's aquí una tasca a accomplir.

L'experiència, la vida mateixa, ens anirà ensenyant el camí. Ens cal penetració, ductilitat, clarividència. Si la tenim—com que de les nostres conviccions no hem de dubtar-ne—podem aixecar un monument que per la seva significació, per la seva dinàmica i per la seva vitalitat sigui la més alta esperança i la més bella realitat que s'ofereixi a la Catalunya present i futura.

Barcelona, 8 de juliol de 1923.

Icària Nacionalista

Poble Nou

L'organització

Una onada de sinceritat envaeix avui el camp nacionalista. És la força de la joventut catalana que puja, la que l'ha produïda. Aquesta volta no han estat els elements directors els que han assenyalat la ruta a seguir al poble. Ha estat aquest poble qui ha imposat les noves directrius del nacionalisme català. La poixança del sentiment separatista en la novella generació ha obligat a un gros sector del nacionalisme contemporitzador a separar-se del ideari i dels procediments de la Lliga, i a fer declaracions de franc nacionalisme radical anti intervencionista i separatista i a posar per sobre de tota convenció, acord o conveniència, la voluntat suprema del poble català.

L'antic nucli reduït de patriotes abnegats, que durant el domini abassegador de la Lliga mantingué viva la protesta dels catalans i no cessà de predicar les solucions radicals dins el nacionalisme renaixent amb una austeritat i una honradesa exemplars, preparà aquest esclat popular jovenil, que ha portat el nostre moviment nacional vers el camí clar de les franques conviccions serenes amb solucions unilaterals simples, justes i enfortidores.

Cal però que la joventut nacionalista radical, propulsora d'una solució del plet català netament separatista prepari la seva actuació d'acord amb el seu ideari.

La solució autònoma demanava una organització de cara a Espanya i al costat d'un intens desvetllament de la personalitat catalana, una propaganda vers la penetració dels dos esperits català i espanyol per a superar la tasca humana de pobles lliurement units.

La solució separatista demana solament una intensa renacionalització arreu de Catalunya, una forta intervenció en les nostres corporacions fins arribar a fer-les cecs instruments dels nostres propòsits i una intel·ligent propaganda internacional.

L'organització en aquest cas ha d'ésser de cara a la muntanya catalana i per damunt de les nostres muntanyes avui profanades per gent estrangera, de cara als altres pobles oprimits pel mateix tirà i de cara als pobles lliures i civilitzats del món.

Cal també que la joventut separatista tingui ben clara i ben neta la convicció que el sentiment separatista pot propagar-se eficaçment per mitjà d'una bona organització electoral de cara al poble i no de cara als càrrecs, però que la solució separatista no pot encaixar-se sense una organització de força que l'imposi.

Als que dient-se separatistes, ridiculitzen els trabucaires, cal que el jovent els recordi que a l'esquena de l'autonomia hi hagué un partit que guanyà posicions, influències i prestígit per als seus homes i que avui el jovent patriota no està disposat a que el cas es repeteixi a l'esquena del separatisme.

Cal que el jovent sense impaciències ni

improvitzacions, ni cops de sang prematurs faci comprendre al poble que de separatista pot dir-se'n tothom, però que només s'es separatista d'una sola faisó. Preparant-se amb seny i gosadia per a imposar quan el moment arribi el nostre ideal i portar-lo al triomf contra els enemics de fora i de dintre.

Tots aquells qui rebutgin aquesta organització i no vulguin col·laborar-hi, no són més que separatistes de laboratori o de sala d'experiències.

CENTRE CATALÀ

Havana

Havana, 23 juliol de 1923

Sr. Francesc Macià—Borges Blanques
(Lleida)

Dilecte compatriota: Novament, complint la comanda que'ns ha fet la Junta Directiva, us adreçem la present lletra per a expressar-vos el nostre immens entusiasme pel vostre discurs al Congrés d'Espanya, plantejant el plet de Catalunya en l'únic terreny possible: el de la completa llibertat i independència de nostra terra.

Plau-nos, doncs, fer arribar una vegada més, la sincera, la lleal amistat d'aquest Centre i dels seus components, a vos, excels patrici, que amb tota mena de perills porteu a cap la tasca de redimir a Catalunya.

Visqueu molts anys pel bé de la nostra Pàtria.

Vostres molt afectuosament, *El President, El Secretari.*

Patriotes!

“L'Estat Català” ve realitzant un esforç editorial, encaminat a arribar a ésser el “vademecum” del Nacionalisme Català Radical.

L'Oficina de Redacció i Propaganda del mateix, us prega la seva propagació.

Aquells dies que vindran...

Salut, companys: Des del cim de la muntanya imposant i majestuosa, llenço la meua veu, que vorejarà les torrentades i les cingleres afroses, i es sublimificarà en la plenitud de la pineda sanitària i en la terra fecunda i robusta, i arribarà a vosaltres—els de ciutat—feta llum i carn de Catalunya...

Jo, jo, de prop la veig la nostra Pàtria, la nostra; el seu cos pur i veritable el veig resplendir i esclatar, cada moment i cada dia, com una assegurança de llibertat i de benaurança, i frueixo la sentor de la seva alenada enfortidora, i la serenor de la seva mirada, dolça i esperançadora; jo, jo la veig la nostra Pàtria, la nostra; des del cim de la muntanya imposant i majestuosa, abasto el seu cel, el més blau i el més pregon, que enlaira millor l'esperit i fa dalir millor el cor; jo, jo la veig i la sento la nostra Pàtria, la nostra; en la veu clara i reposada de la seva gent, dels seus fills predilectes de la serra i del camp, que saben tots els reconcs i els seus misteris més inefables, l'he sentit... i ai ¡que l'he sentit pla bé la veu clara i reposada; la dolçor de la paraula bondadosa es canviava bentost amb l'aspror del plany i de la ira, vers qui?...

La raó i l'instint s'unien per a senyalar al culpable, i no s'enganyaven, no; i pareixia llavors brillar tota cosa al ressó de la paraula justiciera, i en l'esbarriament perfidiós de la mirada, i cruixien els nirvis i es tancaven els punys en un impuls feréstec de venjança; jo, jo l'he vist la nostra Pàtria, la nostra tal com és i està imaginada: forta... i esclava, bella... i esclava, rica... i esclava. Esclava?... I doncs?... que no ho recita sempre l'aigua que purifica i alimenta les nostres encontrades dels rius i les fonts, sang de la Pàtria?... Que no ho recita sempre l'aura joganera a cau d'orella als arbres i les plantes, tot pentinant-los hi la cabellera lluminosa?... Que no ho recita sempre la nostra mar, ara pobra i trista, que enyora temps i delícies passades?... Però que no ho saben els seus fills, els abnegats de la ciutat i els braus de la serra i del camp?...

Aixequen el cor, catalans tots, i refermeu la vostra consciència, que un toc de resurrecció ha vibrat en els aires, i m'ha semblat veure glatir les muntanyes i les valls... Aixequen-lo el cor, catalans de ciutat, i refermeu, si és necessari, la conscièn-

cia; la nostra, la dels catalans de la serra, ja ha sobreexigit... Aquells dies que vindran han repercutit ja en el si maternal de la nostra terra, i tota ella s'ha extremat; el seu extremament i aquella visió magna han desfilat pels meus ulls... La puresa d'un dia matinal m'il·luminà la pensa i em feu afinar la vista; un entrellaçament de núvols sostenia una bandera immensa que s'extenia i es fregava amorosívola en els cimals de les muntanyes més altes que'm rodejaven; els seus dobles colors, vermells i grocs, relluïen engegadors, i a la seva claror enardidora veia els batallons de Catalunya en marxa: passaven envalentonats, la passa decidida, les cares aïoses, traspuaven tota la fe i entusiasme de la gent heroica; al seu costat, les dones abrindades, es perdien en aquella flamarada humana; la seva faç formosa i agradívola s'emmirallava amb la seva ànima gran i virtuosa. Les llusors de la bandera sagrada es marcaven voleïdisses en l'apretada multitud... que's fongué enllà de la serra... Després es renovà la visió, i aparegué l'ardència de la lluita: una espessa fumerada s'aixecava de cada flanc dels monts altívols, com si una intensa foguera arrasés aquells abims i altures de penyascals; un espetec eixordador feia brunzir la terra i els aires; al redós de unes ensenyes flamejants i enlairades es dibuixava la figura d'uns homes furients i polsosos que avençaven esperitats, l'arma als punys com una palla, saltant tota mena d'obstacles que semblaven empetir-se ells mateixos, per facilitar el pas d'aquells gegants de l'ideal... la seva vista espurneja en els replecs de la bandera que seguien... A voltes, de tant en tant, algun d'ells parava en sec darrera de l'arremolinada, i doblegant les cames queia pausadament boca-terrosa, rebent en una abraçada suprema el contacte amorós de la terra mare, que s'apressurava a engolir la sang fecunda... o queia com un llamp de cara al cel, cama ací cama allà, dessobre d'un pedruscall i amb els braços extesos atenyent l'eternitat gloriosa d'una Pàtria, que ha redimit i dignificat... La mort rail... La vida és lo que'ls importava... i continuaven avençant els altres en una obsessió de foil, netejant cada barrancada i cada «barraca» dels enemics immunds, que fugien avergonyits, i si més no covards, com no podia ésser altra cosa empenyuts pel poble que s'havia alçat en defensa del dret i de la

justícia... I es perdé poc després la magna visió, que s'anà fonent enllà de les serres... i de la meua imaginació.

Oh fantàstica realitat d'aquells dies que vindran!... Des del cim de la muntanya imposanta i majestuosa, en la front de la Pàtria, jo l'he llegida la predicció de la victòria... Aixequem el cor, catalans tots, que un toc de ressurrecció ha vibrat en els aires... Estiguem preparats per «aquells dies que vindran»... i per aquells altres de glòria i d'esplendor per Catalunya...

Sen d'Urgell

Liautenant-Colonel EMILI MAYER

LA GUERRE D'HIER DE L'ARMÉE DE DEMAIN

PRIX: 6 francs

Librairie GARNIER FRÈRES
6, Rue des Saints-Frères, 6 :: PARIS

COMENTARIS

Oblits imperdonables

Quan hom parla de nacionalisme esdevé, a voltes, per una creença d'excessiva pròpia suficiència que es llença en oblit les lliçons de doctrina nacionalista continguda en les pàgines dels predecessors. Suara mateix, volem parlar-ne no com un al·lisonament sinó pel contingut ideològic que se'n desprèn, hom ha commemorat el sisè aniversari de la mort d'En Prat de la Riba, rivalitzant els seguidors i els més o menys empeltats encara de llur concepció nacionalista en retre-li el merescut elogi per la tasca feta.

Nosaltres, pot ésser per circumstàncies diverses, mai hem combregat amb la finalitat única que es desprenia d'aquest nacionalisme subjecte a l'idea preconcebuda de la intangibilitat espanyola.

Tota la vida hem pensat que els cossos

vius no deuen romandre cohibits ni per les teories pactistes ni per conceptes de dominació bàsicament imperialista. Hem cregut que el mateix que de la solidaritat nacional en neixien afers que la mateixa comunitat arranjava, era igual respecte a les nacions, individualitats col·lectives, mes que aquestes devien servir tot hora l'expressió completa del seu viure al seu franc albir.

No volem regatejar els mèrits indubtables de l'home ni malparlar de les relliscades del idebleg i del polític. Mes creiem que, tan mateix, val la pena de no regatejar-los a homes que, com el doctor Martí i Julià, adoptaren sempre una actitud encara avui plenament satisfactòria als nostres ulls avesats a conceptes grinxolats i a una modalitat patriòtica que, si és contínua, ens portarà la llibertat nacional, indefectiblement.

Diem tot això quan encara portem l'empremta en el pensament dels paragrafs esmerçats en una editorial de *La Publicitat*, on hom comentava l'alçada nacionalista d'En Prat de la Riba, on després de l'elogi de l'obra catalanitzadora, es parlava del idebleg que emprà un lèxic més proper al que ara empraria un ver nacionalista. I ben cert que en aquestes paraules estan incloses una relliscada digna de rectificar-se, al menys per part nostra.

Encara avui vibren en nostres orelles els conceptes emesos pel que fou president de la «Unió Catalanista». Apart del caire humaníssim de l'home que sentia la misèria social com cosa real, no al través d'una doctrina més o menys fallible, sinó com cosa que tot poble que desitgi dignificar la seva vida deu atendre com cosa peremptòria. Que, com diria En Campalans, era un socialista humà, anecdòtic, plenament saturat de les dues úniques veritats actuals i eternes, l'home i el poble, l'individu i la nació.

Mes ara solament volem parlar del seu nacionalisme, sense fer la relació del seu caire referent a la vida orgànica de la Catalunya que ell desitjava, cosa gairebé difícil, car els dos conceptes van estretament enllaçats.

Quatre retalls als seus articles més ressortints bastarien per a terminar el nostre article, que seria la millor cosa per nosaltres feta al pretendre comentar les seves paraules. Si hi afegim quelcom, perdoneu-nos.

Cal rellegir el pròleg que acompanya el recull dels seus articles, per a distingir l'home tot d'una peça. Cal veure com troba el federalisme un vestit enxiquit per les

sapades espatlles del poble català. L'home llavors esdevé en gegant que si bé no ha deixat una obra definitiva, ha escampat les flors encara avui no marcides d'un ple concepte de ço que és una nacionalitat.

Ara que ens diuen ericons del «tot o res» ens reconforta el llegir que vint-i-quatre anys enrera es deia «L'oportunisme i la transigència no compleixen el fi de fer renéixer la nacionalitat catalana, i porten a Catalunya cap a dates com la de 1714.» «Les nacionalitats que tenen llurs elements anormals i la personalitat nacional plena d'imperficcions i d'exotismes, porten una vida migrada, realitzen funcions socials de mala qualitat i caminen a llur degeneració.»

Això es deia vint-i-quatre anys enrera, mireu si és anacrònic. Avui, salvant les paraules que una temor semblava no permetre dir, cabrien del tot en l'ideari de qualsevol de nosaltres.

L'actual separació que ens ompla de goig quan diem espanyols i catalans, hom la deia l'any 1901 i no n'emprava d'altre per a destriar el nostre poble del poble espanyol. L'estat per ell sols és un fet jurídic una reunió accidental de pobles ajuntats voluntàriament o sotmesos al govern d'un dret creat per la força.

I així, seguidament, a mida que us apropem als temps presents s'aclareixen les paraules, arribem a treure'n una tesi general de doctrina nacionalista viva. Destria les històries peninsulars en catalana i espanyola; demana als obrers que sien un dels elements del nacionalisme català; als germans de València els diu: «Vosaltres direu si ens tornarem a trobar».

Sense idea preconcebuda hem espigolat aquests quatre mots a l'etzar, perquè en l'hora que fent una justa remembrança a la memòria d'un gran català, per un oblit imperdonable hom diu que fou l'únic qui emprà un lèxic avui encara acceptable i al costat d'aquestes paraules aixequem les del doctor Martí i Julià, vives i actuals.

REDACCIO I ADMINISTRACIO:

Sant Honorat, 7, pral.

Silenci!

Als escamots

Voldria amb mes traces incrustar vos al cervell aquest mot, i no sé pas com.

Deia Santa Teresa de Jesus que sovint s'havia tingut de penedir d'haver parlat massa, mes mai havia sentit tal greu per culpa d'haver callat.

Ton secret ningú te'l guardará, com qui no'l sap.

Secret de dos és perillós, secret de tres ja no val res.

Penseu-hi sempre, no'n parlen mai, deia parlant de la cobejada revolució francesa En Gambetta, i fins que el poble el sapigué entendre, no pogué sortir triomfant amb sos anhels.

Cal tenir l'esguard enfront, que l'enemic no dorm, perquè qui juga no dorm, i aquí es juguen pel cap més baix 10,000 milions, que és lo que Catalunya els hi val, si es calculen al 5 per cent sos rèdits nets de lo que'n treuen.

Ja podeu suposar que no mancaran malparits que's confondran amb vosaltres per a trair-vos.

Dies enrera rebí la nova d'un amic que em feia saber que s'havia enrolat a l'escamot.

Li he respost amablement dient-li que s'ho calli, que sols ell i els seus tenen d'ésser-ne sabedors.

Qui vulgui ésser-hi perquè hi són els altres, també se'n fugiria perquè els altres se'n fugissin, i lo que cal és gent que hi siguin per ells, i quan els demés se'n fugissin ells hi romanguin fermes.

Ja som tants, ja hi és fulano, tal altre també hi és, diu que ja hem adquirit tal cosa, que se'n organitza tal altra, etc., etc., són noves que no donen més força al conjunt, ans l'afebleixen, enrobusteixen als traidors i vos portaran a l'ombra que no vos ho pensareu pas.

I la llàstima és que rebin justos per pecadors, que els boca-molls sobreixen d'entusiasme i de l'abundància del cor en parla la boca, i per la boca mor el peix, i les causes.

LA TRALLA

Setmanari de propaganda nacionalista

ESTAT CATALÀ

Publicació d'organització nacionalista

Tu, bon amic i ferm company, no ets el predicador. No els hi vulguis pendre la feina. No els vulguis ajudar que'ls entrebancaries sense voler.

Ells saben lo que han de dir, fins on ho poden dir, com i quan, on i a qui.

I tot i així, sovint se la juguen.

Aquí convé cridar com els lidiadors a l'hora del «tête a tête»: *¡Fuera gente!*

Deixeu que l'amor patri desvetlli als patricis, no tots d'una sinó seguidament.

També les flors i els fruits no's desentrotllen a parells, tots a l'hora, sinó successivament.

Deixeu que el germà de Pàtria ingressi per ésser a l'escamot, tal com va caient la fruita madura de l'arbre pollent.

Res li farà més bona impressió que sentir-se acompanyat del silenci i l'acció.

Res li donarà millor idea de la proximitat de l'èxit, que l'exercici variat d'actes preliminars, i aquell mot d'ordre «Silenci!» que l'agafarem viva.

Per als manifes, els gasetillers, els correus-espardenya, etc., no hi han notícies.

Les úniques que corren són les ordres circulars que neixen a flor de llavi per a morir soterrades al cor com una suggestió hipnòtica, imperiosa, intransferible, que ni a pares ni a mullers els hi cal arribar. Que el pit les acotxi a l'ordre de «Silenci!».

Imp. LA CAMPANA I L'ESQUELLA, Olm, 8.—Barcelona

Catalans!

Ja han sortit les fulles del

CATECISME DEL JOVE PATRIOTA

Propagueu-les per tot arreu

Es venen:

Unió Catalanista: Canuda, 14, pral.

F. D. Nacionalista: Sant Honorat, 7, pral.